

**CZYTANIE DWUDZIESTOLECIA
NR 2**

Rada Naukowa

prof. dr hab. ANNA WYPYCH-GAWROŃSKA (Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie) – przewodnicząca
dr hab. ALESSANDRO AJRES, prof. UNIBA (Uniwersytet im. Aldo Moro w Bari, Włochy)
prof. dr hab. EDWARD BALCERZAN (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
prof. dr hab. GRAŻYNA BORKOWSKA (Instytut Badań Literackich PAN)
prof. ANDREA DE CARLO (Università degli studi di Napoli L'Orientale)
prof. dr hab. AGNIESZKA CZAJKOWSKA (Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie)
prof. dr hab. DIMITRINA HAMZE (Uniwersytet Płowski im. Paisjusza Chilandarskiego, Bułgaria)
prof. dr hab. KRYSZYNA HESKA-KWAŚNIEWICZ (Uniwersytet Śląski w Katowicach)
prof. dr hab. MARIAN KISIEL (Uniwersytet Śląski w Katowicach)
dr hab. ANNA SZCZEPAN-WOJNARSKA, prof. UKSW (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie)
dr hab. GIOVANNA TOMASUSUCCI, prof. UNIPi (Uniwersytet w Pizie, Włochy)
prof. dr hab. STANISŁAW ULIASZ (Uniwersytet Rzeszowski)
prof. dr hab. MACIEJ URBANOWSKI (Uniwersytet Jagielloński)
prof. em. dr hab. ALOIS WOLDAN (Uniwersytet Wiedeński, Austria)
prof. dr hab. AGATA ZAWISZEWSKA-SEMENIUK (Uniwersytet Szczeciński)

Lista Recenzentów

dr hab. ROMAN BOBRYK, prof. Uws (Uniwersytet w Siedlcach)
prof. dr hab. ZBIGNIEW CHOJNOWSKI (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie)
dr hab. HENRYK CZUBAŁA
prof. dr hab. ELŻBIETA DUTKA (Uniwersytet Śląski w Katowicach)
dr hab. EWA GÓRCKA, prof. UKW (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy)
dr hab. MAGDALENA HODALSKA, prof. UJ (Uniwersytet Jagielloński)
prof. dr hab. MARIAN KISIEL (Uniwersytet Śląski w Katowicach)
prof. dr hab. JAROSŁAW ŁAWSKI (UwB) (Uniwersytet w Białymstoku)
prof. dr hab. ZDZIŚŁAWA MOKRANOWSKA (Uniwersytet Śląski w Katowicach)
dr hab. Beata MORZYŃSKA-WRZOSEK, prof. UKW (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy)

Nadesłane do redakcji artykuły są oceniane anonimowo
przez dwóch Recenzentów

UNIWERYSTET JANA DŁUGOSZA W CZĘSTOCHOWIE

CZYTANIE DWUDZIESTOLECIA

NR 2

Częstochowa 2025

Redaktor Naczelna
dr ELŻBIETA WRÓBEL

Skład Redakcji
prof. dr hab. ELŻBIETA HURNIK
prof. dr hab. ADAM REGIEWICZ
dr hab. JOANNA WAROŃSKA-GĘSIARZ, prof. UJD
dr EWELINA MIKA-ZAŁÓG
mgr PAULINA PIASECKA-FLORCZYK
dr ANNA JANEK – sekretarz redakcji

Rada Redakcyjna
dr hab. ARTUR ŻYWIOŁEK, prof. UJD
dr hab. BARTOSZ MAŁCZYŃSKI, prof. UJD

Redaktor Naczelna Wydawnictwa
PAULINA PIASECKA-FLORCZYK

Korekta
ANDRZEJ MISZCZAK
(język polski)

Redakcja techniczna
PIOTR GOSPODAREK

Projekt okładki
SŁAWOMIR SADOWSKI

PISMO RECENZOWANE

Podstawową wersją periodyku jest publikacja papierowa

© Copyright by
Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie
Częstochowa 2025

ISSN 2956-7092

Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie
42-200 Częstochowa, al. Armii Krajowej 36A
www.ujd.edu.pl
e-mail: wydawnictwo@ujd.edu.pl

SPIS TREŚCI

Od redaktorów	7
---------------------	---

ARTYKUŁY

DARIUSZ PIECHOTA

Utopie agrarne w twórczości Marii Rodziewiczówny	11
Agrarian Utopias in the Works of Maria Rodziewiczówna (Abstract)	30

MAKSYMILIAN ODRZYWOŁEK

<i>Przygoda w nieznanym kraju w świetle O powieści</i> Anieli Gruszeckiej. Praktyka powieściopisarska a teoretyczne założenia autorki	31
<i>Przygoda w nieznanym kraju & O powieści</i> by Aniela Gruszecka. Novelistic Practice in the Light of Theoretical Assumptions (Abstract)	42

ROBERT K. ZAWADZKI

Piękno i entuzjazm. Tadeusza Zielińskiego (1859–1944) rozważania o roli jednostki w dziejach Grecji starożytnej	43
Beauty and Enthusiasm. Tadeusz Zielinski's (1859–1944) Reflections on the Role of the Individual in the History of Ancient Greece (Abstract)	55

AGATA ŚLĘZAK

Polesie i Poleszycy według Antoniego Ferdynanda Ossendowskiego. Relacja przestrzeń – człowiek	57
Polesie and Polesians according to Anthony Ferdinand Ossendovsky. The Relationship between Man and Space (Abstract)	72

JULIA NAJNIGIER

Sukces i sława, czyli wizerunek kobiety na łamach czasopisma „Bluszcz” w latach 1926–1930	73
Success and Fame, the Image of Woman in the Pages of the Magazine “Bluszcz” in 1926–1930 (Abstract)	87

ELŻBIETA HURNIK

Domy pisarzy i artystów: „krakowski dworek” i „górecki dwór” Kossaków ..	89
Writers' and Artists' Homes: The “Kraków Manor” and the “Górki Estate” of the Kossak Family (Abstract)	103

JOANNA KULCZYŃSKA-KRUK

Doświadczenie wojennej traumy w poezji dwudziestolecia międzywojennego	105
The experience of War Trauma in the Works of Poets of the Interwar Period (Abstract) ...	126

PIOTR POCHEL

Romantyczne noce Lechonia	129
Lechoń's Romantic Nights (Abstract)	142

MARIA BOROWCZYK	
Kwadryga jako ugrupowanie literackie	143
Kwadryga as a Literary Group (Abstract)	163

RECENZJE

MAGDALENA KOKOSZKA	
Władysław Sebyła i Lucjan Szenwald wobec metafizycznej pustki	167
Władysław Sebyła and Lucjan Szenwald Facing the Metaphysical Void (Abstract)	174

Z ARCHIWUM

WOJCIECH ROTARSKI	
Wieczorny Karakuliambro – nieznane utwory Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego z „Wieczora Warszawskiego”	177

SPOTKANIA

AGNIESZKA CZAJKOWSKA	
„Dawno rozpoczęta rozmowa”. Wywiad z Wojciechem Kassem, dyrektorem Muzeum Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Praniu	213

AUTORSKI PRZEGLĄD WYDAWNICZY

KONRAD LUDWICKI	
Autorski przegląd wydawniczy	225

SPRAWOZDANIA

JAKUB OSIŃSKI	
Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej <i>Granice wolności. Maria Pawlikowska-Jasnorzewska: życie, twórczość, recepcja</i>	239
ADAM REGIEWICZ	
Sprawozdanie z realizacji projektu <i>Alternatywa dla Awangardy</i>	243
ANNA LAUKS, OLGA MIELCZAREK	
Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej (<i>Nie</i>) <i>rozważne i (nie)romantyczne. O kobietach XIX wieku</i>	245
INES ZAŁĘSKA-OLSZEWSKA	
Sprawozdanie z konferencji naukowej <i>Uprawianie kultury. Wokół dziedzictwa Pawła Hertza (1918–2001)</i>	249
Noty o Autorach	255

OD REDAKTORÓW

Zapraszamy do lektury drugiego numeru naszego czasopisma „Czytanie Dwudziestolecia”. W bieżącym numerze zamieszczone zostały interesujące teksty dotyczące zarówno prozy, jak i poezji. W polu uwagi są tu między innymi utwory takich autorów, jak Maria Rodziewiczówna, Aniela Gruszecka, Jan Lechoń czy poeci Kwadrygi. Cieszymy się, że uwaga badaczy nie koncentruje się wyłącznie na twórczości *stricte* literackiej. Znalazły się tu bowiem również teksty naukowe poświęcone Tadeuszowi Zielińskiemu, znakomitemu badaczowi starożytności, podróżnikowi Antoniemu Ferdynandowi Ossendowskiemu oraz artykuł na temat międzywojennej historii „Bluszcza” – jednego z najstarszych czasopism kobiecych.

Wciąż jeszcze zmieniamy nasze czasopismo, wprowadzamy nowe działy, aby wypracować optymalną formułę całości. W tym numerze pojawiła się sekcja *Z archiwum*. Przedrukujemy w niej nieznanne utwory Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego – publikowane wcześniej wyłącznie na łamach „Wieczoru Warszawskiego” – w opracowaniu zaproponowanym przez Wojciecha Rotarskiego. Otwieramy również dział *Spotkania*, w którym polecamy Państwu rozmowę z poetą i muzealnikiem Wojciechem Kassem. Rozmowa ogniskuje się wokół postaci autora *Teatryku Zielona Gęś*. Publikacja tekstów, które dotychczas ukazały się jedynie w prasie, oraz rozmowa ze współczesnym strażnikiem pamięci o poecie są sposobem uczczenia przez redakcję czasopisma 120. rocznicy urodzin Mistrza Ildefonsa. Agnieszka Czajkowska zapowiada kolejne spotkania z badaczami i ludźmi kultury. Pozwolą one spojrzeć na dorobek Dwudziestolecia z bardziej subiektywnej perspektywy. Rozbudowujemy rubrykę recenzji oraz dział sprawozdawczy, dążąc do tego, aby nasze czasopismo stało się rzetelną kroniką wydarzeń naukowych dotyczących formacji kulturowej międzywojnia.

Cieszymy się, że drugi numer współtworzyli, obok doświadczonych badaczy z dużym dorobkiem naukowym, także młodzi adepci literaturoznawstwa, rozpoczynający swoją przygodę intelektualną z Dwudziestoleciem. Dziękujemy wszystkim Autorom, którzy zdecydowali się opublikować teksty w czasopiśmie częstochowskiej polonistyki, nie kierując się wskaźnikami parametrycznymi, tak istotnymi i ważnymi w obecnym funkcjonowaniu w świecie nauki. Jesteśmy piśmie młodym, które dąży do zdobycia zaufania środowiska naukowego. Cieszy nas, że w tym trudnym momencie otrzymujemy wsparcie ze strony znakomitych

badaczy, którzy także zasiadają w naszej Radzie Naukowej. Podziękowanie składamy również Recenzentom. Ich oceny, uwagi i sugestie zaważyły w dużej mierze na ostatecznym kształcie bieżącego numeru. Mamy nadzieję, że uda nam się udoskonalić nasz rocznik; pragniemy, by stał się on miejscem prezentacji myśli naukowej, włączał się w ogólnopolski dyskurs naukowy oraz spełniał oczekiwania odbiorców.

NOTY O AUTORACH

MARIA BOROWCZYK – doktorantka Szkoły Doktorskiej Nauk o Języku i Literaturze Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza na kierunku literaturoznawstwo. Z zamiłowania slawistka zachodnia po filologii polskiej i czeskiej. Zainteresowania: prasa dwudziestolecia międzywojennego, kultura rosyjska XX wieku i stare historie kryminalne. E-mail: marbor34@st.amu.edu.pl

AGNIESZKA CZAJKOWSKA – profesor, zatrudniona w Instytucie Literaturoznawstwa Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie; od 2024 r. Przewodnicząca Rady Dyscypliny Literaturoznawstwo. Zajmuje się badaniem literatury polskiej XIX i XX wieku (w tym związkami nauki i literatury, a także problematyką maryjną) oraz poszukiwaniem, dokumentacją oraz interpretacją polskiej spuścizny za granicą (Ukraina, Czechy, Wielka Brytania, Włochy). W zainteresowaniach naukowych badaczki mieści się także tematyka związana z szeroko rozumianą kulturą i literaturą Częstochowy. Autorka wielu książek, m.in. *Historia i „przedmiot tragiczny”. Wokół twórczości Maurycego Mochnackiego, Pawła Jasienicy i Zbigniewa Herberta*, Częstochowa 2006; *Kraszewski nieubrany. Szkice*, Częstochowa 2012; *„Poeci uczeni”. Związki nauki z literaturą romantyków*, Częstochowa 2012; *A Słowo stało się... słowem*, Częstochowa 2025. Redaktorka wielu monografii wieloautorskich, m.in. *„Tyś naszą Hetmanką...”. Jasnogórskie drogi do niepodległości*, red. A. Czajkowska, E. Mika, Częstochowa 2020. Artykuły publikowała m.in. na łamach „Tekstów Drugich”, „Pamiętnika Literackiego”, „Rocznika Humanistycznego”. Współzałożycielka Fundacji „Silva Rerum Polonarum”. E-mail: a.czajkowska@ujd.edu.pl

ELŻBIETA HURNIK – profesor, pracuje w Instytucie Literaturoznawstwa Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie. Badania naukowe koncentrują się wokół literatury polskiej XX wieku i jej kontekstów kulturowych, literatury i kultury wiedeńskiego modernizmu i jego związków z polską kulturą, współczesnej literatury austriackiej i jej recepcji w Polsce, współczesnej literatury regionu Częstochowy. Autorka kilku książek, w tym: *Maria Pawlikowska-Jasnorzewska (zarys monograficzny)*, (1999, wyd. 2 popr. i uzup. 2012); *W Cekanii i gdzie indziej. Studia i szkice o literaturze i kulturze austriackiej i polskiej* (2011), a także kilkudziesięciu artykułów naukowych i popularyzatorskich na temat literatury polskiej i austriackiej. Współredaktora publikacji zbiorowych, m.in. na temat Dwudziestolecia między-

wojennego, współczesnego życia literackiego i kulturalnego w Częstochowie oraz twórców związanych z Częstochową. Ponadto ma w swoim dorobku opracowania: *Z częstochowskiej ziemi na „literacki Parnas”*. *Antologia wierszy Władysława Sebyły, Jerzego Lieberta, Haliny Poświatowskiej, Ludmiły Marjańskiej* (2006); *Z Tobą jednym. Listy Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej i Stefana Jasnorzewskiego* (2015). E-mail: e.hurnik@ujd.edu.pl

WOJCIECH KASS – poeta, eseista, krytyk literacki. Absolwent filologii polskiej na Uniwersytecie Gdańskim. Od 1997 roku jest związany z Muzeum Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Praniu, od 2000 roku pełni funkcję dyrektora muzeum. Członek Rady Programowej dwumiesięcznika „Topos”. Autor kilkudziesięciu tomików poetyckich oraz książek krytycznych poświęconych poezji dwudziestego wieku. Sekretarz Orfeusza – Nagrody Poetyckiej im. K.I. Gałczyńskiego. Laureat wielu nagród i wyróżnień poetyckich; w 2025 roku jego tom *Medytacje na 31 dni* zdobył Nagrodę Literacką im. ks. Jana Twardowskiego. Wiersze Wojciecha Kassa tłumaczono m.in. na język angielski, bułgarski, francuski, niemiecki, serbski, włoski. E-mail: dyrekcja@lesniczowkapranie.art.pl

MAGDALENA KOKOSZKA – doktor, adiunkt w Instytucie Polonistyki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Współautorka wydanych wraz z Gabrielem Gałą szkiców o Bolesławie Leśmianie (*Świat poza płotem. Szkice o Leśmianie*, Katowice 2004) oraz autorka książek *Antologia niemożliwa. Przypadek „Słojów zadrzewnych” Tymoteusza Karpowicza* (Katowice 2011), *Pochwała lekkości? Leśmian – Przyboś – Karpowicz* (Katowice 2021). Wspólnie z Bożeną Szałałą-Rogowską zredagowała monografię wieloautorską *Antologia literacka. Przemiany, ekspansja i perspektywy gatunku* (Katowice 2017). Zainteresowana związkami literatury i przyrodoznawstwa oraz genologią form rodzajowych bloku *silva*. E-mail: magdalena.kokoszka@us.edu.pl

JOANNA KULCZYŃSKA-KRUK – doktor, komparatystka, absolwentka filologii polskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Zawodowo związana z Wydawnictwem Instytutu Archeologii i Etnologii PAN. W swoich pracach koncentruje się na szerszym, kulturowo-historycznym aspekcie polskiej poezji XX wieku oraz problematyce, w obrębie której można pokazać tekst literacki jako jeden z elementów artystycznego dialogu intertekstualnego oraz intersemiotycznego. Zdefiniowała i opisała zjawisko paradokumentalizmu, rozumiane jako strategia artystyczna, której celem jest włączenie tekstu poetyckiego do dyskursu społecznego, politycznego i kulturowego. Interesują ją zagadnienia genologiczne, ukształtowanie kompozycyjne i językowe dzieła literackiego. Uwagę badawczą poświęca również zagadnieniom dotyczącym sztuki edytorskiej. Autorka tekstów na temat poezji międzywojennej, m.in. Stanisława Młodożeńca, Emila Ze-

gadłowicza, Juliana Tuwima, Zuzanny Ginczanki, Mariana Czuchnowskiego i Jalu Kurka. E-mail: joannakulczynska@o2.pl

ANNA LAUKS – magister filologii polskiej ze specjalnością nauczycielską, absolwentka Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie, doktorantka literaturoznawstwa w Szkole Doktorskiej UJD. W 2023 roku obroniła pracę magisterską pt. *Zbrodnie w młodopolskim Krakowie. Świat przedstawiony w cyklu powieści kryminalnych Maryli Szymiczkowej*. Zainteresowania badawcze: geopoetyka, pogranicza i korespondencje sztuk, kultura popularna, zagadnienie intertekstualności, proza XIX wieku, dydaktyka polonistyczna. E-mail: anna.lauks@doktorant.ujd.edu.pl

KONRAD LUDWICKI – doktor, adiunkt w Instytucie Literaturoznawstwa Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie. Zainteresowania badawcze ogniskują się wokół literatury i sztuki europejskiej XX wieku — przede wszystkim w jej egzystencjalnym i chrześcijańskim wymiarze. W obrębie uwagi badacza znajduje się również dziennik i dziennik intymny, a także proza konfesyjna (z heteronimem i sacrum jako kwestią zasadniczą). Aktywny krytyk literacki. Autor m.in. monografii *Kino Marka Hłaski*, Katowice 2004; *Pisanie jako egzystencja(lizm). Refleksja autotematyczna na marginesie „Księgi niepokoju” Fernanda Pessoa*, Warszawa 2011; *Bóg – Zło – Modlitwa. Wokół „Uwag 1940–1942” Karola Ludwika Konińskiego*, Kraków 2016; *O Schulzu. Egzystencji, erotyzmie i myśli... Repliki i fikcje*, Kraków 2022. Publikował artykuły, szkice oraz recenzje krytyczne m.in. w „Nowych Książkach”, „Nowym Napisie”, „Salvatoris Mater”, „Schulz/Forum”, „Studia Historicolitteraria”, „Studia de Cultura”, „Teologii Politycznej”, „Zeszytach Naukowych Uniwersytetu Zielonogórskiego”. E-mail: k.ludwicki@ujd.edu.pl

OLGA MIELCZAREK – studentka filologii polskiej ze specjalnością nauczycielską na Uniwersytecie Jana Długosza w Częstochowie. W 2025 roku obroniła pracę licencjacką pt. *Świat przedstawiony w powiastce Elizy Orzeszkowej „Jędrza”*. Zainteresowana badawczo literaturą XIX i XX wieku, dydaktyką polonistyczną, literaturą popularną. E-mail: mielczarek.olga@onet.eu

JULIA NAJNIGIER – studiuje dziennikarstwo i kulturę mediów na Uniwersytecie Jana Długosza w Częstochowie (obecnie II rok studiów magisterskich). W 2024 roku obroniła pracę licencjacką: *Kreowanie sukcesu zawodowego na łamach czasopisma „Bluszcz” w latach 1926–1930*. Zainteresowania naukowe: historia prasy polskiej, literatura i kultura międzywojenna, ze szczególnym uwzględnieniem działalności kobiet. E-mail: julianajnigier13@gmail.com

MAKSYMILIAN ODRZYWOŁEK – doktorant w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Od 2019 roku sekretarz redakcji czasopisma „Wiek Oświecenia”. W lipcu 2024 roku obronił pracę magisterską *Maria Dłuska*

znana i nieznaną. Co (od)kryją archiwa? Ostatnio opublikował artykuł *Wiersze wokół teorii. O niewydanych i dotąd nieopisanych utworach literackich Marii Dłuskiej* (2024). Interesuje się historiografią literaturoznawstwa polskiego, teorią literatury i teorią wiersza, problematyką archiwum oraz edytorstwem naukowym. E-mail: m.odrzywolek@student.uw.edu.pl

JAKUB OSIŃSKI – doktor, adiunkt w Katedrze Literatury Polskiej i Rosyjskiej Wydziału Literaturoznawstwa Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Naukowo zainteresowany literaturą polską XX i XXI w., zwłaszcza piśmiennictwem wychodźstwa wojennego (1939–1945) i Drugiej Emigracji (1945–1989). Autor monografii *Miasta, ludzie, książki. Szkice o życiu i twórczości Kazimierza Wierzyńskiego* (2025) oraz *Emigracyjna literatura wspomnieniowa (1945–1989). Zarys monograficzno-bibliograficzny* (2025). E-mail: jakubosinski@ukw.edu.pl

DARIUSZ PIECHOTA – doktor, literaturoznawca, adiunkt na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu w Białymstoku, członek Laboratorium Animal Studies – Trzecia Kultura. Autor pięciu monografii: *Między utopią a melancholią. W kręgu nowoczesnej i ponowoczesnej literatury fantastycznej* (2015); *Pozytywistów spotkania z naturą. Szkice ekokrytyczne* (2018); *Na fali nostalgii. Lata osiemdziesiąte i dziewięćdziesiąte w najnowszej kulturze i literaturze popularnej* (2022); *Eksperymenty postrealistów. Szkice o najnowszej literaturze polskiej* (2022); *Świat mieszczań w prozie Michała Bałuckiego* (2023). Współredaktor serii *Zielona Historia Literatury: Emancypacja zwierząt?* (2015), *Ekomodernizmy* (2016), *Między empatią a okrucieństwem* (2018), *(Nie)zapomniane zwierzęta* (2021). W kręgu jego zainteresowań badawczych znajdują się: literatura przełomu XIX i XX wieku (pozytywizm i Młoda Polska), współczesna literatura i kultura popularna, *animal studies*, ekokrytyka, związki literatury z medycyną. E-mail: dariusz.piechota@uwb.edu.pl

PIOTR POCHEL – doktor nauk humanistycznych, nauczyciel języka polskiego, pedagog; autor monografii *Intertekstualne gry w liryce Jana Lechonia i Tadeusza Różewicza* (2012) i kilkudziesięciu szkiców historycznoliterackich z zakresu literatury romantycznej i polskiej literatury XX i XXI wieku, recenzji oraz studiów z zakresu dydaktyki literatury i języka polskiego. Swoje publikacje ogłaszał drukiem na łamach m.in. „Forum Nauczycieli”, „Guliwera”, „Nowin Zabrzeńskich”. Pisze wiersze, które ukazały się w czasopiśmie „Wytrych” i „pAdeRwSki”. Góry są dla niego oazą spokoju. E-mail: piotr_pochel@wp.pl

ADAM REGIEWICZ – profesor, literaturoznawca, filolog i filmoznawca. Dyrektor Instytutu Literaturoznawstwa Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie. Zajmuje się badaniem zjawisk na pograniczu literaturoznawstwa i komparatystyki kulturowej, m.in. transkulturowym badaniem średniowieczności, antropologią i kulturą współczesną badanymi w perspektywie chrześcijaństwa jako paradyg-

matu kulturowego Europy i jego kryzysu w dobie sekularyzmu, literaturą popularną, audiowizualnością oraz muzycznością literatury. Jest pomysłodawcą serii Głośne Pióra oraz inicjatorem projektu literacko-muzycznego „Śpiewane Dwudziestolecie”. Opublikował ponad 20 monografii, w ostatnim czasie *Słownik odgłosów somatycznych* (2022), *Literatura i media. Korespondencja sztuk* (wspólnie z A. Warzochą, 2023), *Filolog na pięciolinii. Dialog polonistyczny* (wspólnie z D. Rottem, 2024). E-mail: a.regiewicz@ujd.edu.pl

WOJCIECH ROTARSKI – historyk, obserwator najnowszej historii Polski i eksplorator polskiej literatury pięknej. Opublikował *Bibliografię wydawnictw niezależnych w regionie częstochowskim 1978–1990* („Ziemia Częstochowska”, 2004). W 2018 roku wydał *Wiersze zebrane* Konstantego Dobrzyńskiego. E-mail: w.rotarski@wp.pl

AGATA ŚLĘZAK – magister, nauczyciel, absolwentka Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie – kierunek filologia polska na Wydziale Filologiczno-Historycznym. Po ukończeniu studiów i uzyskaniu tytułu magistra podjęła pracę jako nauczycielka języka polskiego w I Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Mickiewicza. W pracy naukowej bada twórczość Antoniego Ferdynanda Ossendowskiego. Interesuje się poezją Jana Nikodema Jaronia jako poety śląskiego oraz twórczością Alfreda Jesionowskiego – nauczyciela pracującego w liceum lublinieckim w okresie dwudziestolecia międzywojennego. E-mail: alagama@interia.pl

INES ZAŁĘSKA-OLSZEWSKA – doktor nauk humanistycznych, literaturoznawczyni, polonistka i anglistka. Zatrudniona na stanowisku asystentki w Instytucie Literaturoznawstwa Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie. Zainteresowania badawcze: zagadnienia związane z posthumanizmem (w szczególności *animal studies*), kulturą popularną, poetyką komiksu, a także z prawną ochroną zwierząt w Polsce i Europie. Autorka artykułów naukowych poświęconych literaturze i kulturze popularnej. E-mail: i.zaleska-olszewska@ujd.edu.pl

ROBERT K. ZAWADZKI, profesor, pracuje w Instytucie Literaturoznawstwa Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie. Badacz literackich motywów antycznych kształtujących kulturę polską i europejską. Interesuje się także literaturą starożytną, literaturą staropolską i neolatynistyką, zajmuje się powieściopisarstwem greckim, antyczną teorią literatury, twórczością autorów polskiego średniowiecza i renesansu. Obecnie w kręgu jego zainteresowań znajduje się kosmografia, geografia i historiografia staropolska reprezentowana przez takich twórców, jak Jan z Głogowa, Wawrzyniec Korwin, Jan ze Stobnicy, Maciej z Miechowa. E-mail: r.zawadzki@ujd.edu.pl